

denten, forlange af dem, at de skulle holde gode Examenforelæsninger, hvilket er gode videnskabelige Forelæsninger. Man vil ellers, idet man vil opretholde Universitetet som Undervisningsanstalt, men have Examen henlagt andetsteds, hvad Studenterne angaar, stille dem mellem en dobbelt Ild; de skulle lære et Sted, men de skulle vide, hvorledes Luften er paa et andet Sted, hvor de skulle examineres; og hvad Docenterne angaar, saa kan det forlede dem til, at de glemme, at de ere Lærere for Studenterne, at de virkelig ikke skulle hengive sig blot til de enkelte Punkter, der interessere dem, men at de skulle behandle hele Videnskaben og fremstille den overskuelig og klart for dem, der selv vilde arbejde sig videre frem. — Man siger, og der ligger Hovedlagen — hvis der er noget Begrundet der — at Professorerne lade sig forlede til at holde de Forelæsninger, som Studenterne skulle bruge til deres Forberedelse, i en for streng videnskabelig Mand, og at de føre dem igennem i for stor Detail, og at de dernæst, fordi de have holdt Forelæsningerne i en saadan Detail, forlange den samme Detail ved Examen. Dette er tilsidst den egentlige Grund til Klage, og som man tror kunde afhjælpes ved Examenkommissioner. At nu Universitetet virkelig kan undgaa enhver berettiget Anke i denne Retning, det skal jeg ikke paatage mig at forsvare, men jeg vil spørge: forbedrer man dette, naar man undtager Professorerne fra at være Examinatorer, men lader dem vedblive at være Lærere? I saa Fald vilde de i langt højere Grad være udsatte for den Fristelse at glemme, hvad Studenten virkelig behøver til sin Forberedelse til den praktiske Embedsgjerning. Man kan gjøre Universitetet, ikke til mere videnskabeligt, men man kan gjøre det mere upraktisk, man kan lede Docentens Blik bort fra Videnskabens hele Sammenhæng til enkelte Punkter, som han særligt sysselsætter sig med. Man skal modarbejde, at Examenforelæsningerne blive for vidtløftige, og er det Tilfældet, at der gaas for meget i Detail ved Examen, skal man

modarbejde dette, men dertil kan man komme langt sikkrere, naar man ved Siden af Fakultetsprofessorerne sætter Mænd, der ere dem jevnbyrdige i videnskabelig Henseende, og som stadig have den Opgave at høre og følge Examen, deltage i dens Indretning fra Aar til Aar, fra Halvaar til Halvaar, være med at bestemme Opgaverne og forhandle om Alt, hvad der kommer frem. Saadanne Mænd vilde være istand til at diskutere med Professorerne, at forhandle med dem om, hvad der er billigt at fordrø ved Examen, og hvad ikke; de vilde kunne gjøre det med al muligt Eftertryk, og de vilde have større Oplysning til at gjøre det, naar man har faste Censurer ved Fakulteterne; der vil man have en Indretning, der virker tilbage paa Fakulteterne. Vælger man derimod Examenkommissioner, udsætter man sig i det Ringeste for at løsrive to Ting fra hinanden, der høre sammen; man faar Examenkommissioner, som man ikke er vis paa just vilde træffe det rigtige praktiske Maal, og man lader Fakulteterne sjerne sig mere og mere fra at udføre den væsentligste Opgave, den første Opgave, der maa stilles dem. Man maa ikke tro, at man, fordi man tager praktiske Mænd, som man siger, og sætter dem ind i en Examenkommission, vil opnaa, at de altid vilde holde Examinerne praktisk; de kunne ogsaa forstene sig i visse Punkter og danne sig en vis Rutine, hvormed de bevæge sig paa enkelte Omraader, der ikke svarer til, hvad der skulde fremhæves som det Væsentlige, som Hovedsagen. Jeg tror derfor, at man ikke opnaar Noget ved disse Examenkommissioner, og at man taber noget meget Bæsentligt ved at tabe Sammenhængen mellem Examen og Undervisningen og den vigtige Tilbagevirken fra en virkelig kontrolleret Examen paa Undervisningen til Examen.

Jeg vender mig nu til det sidste Punkt, som er det, foran hvilket man standser. Man siger: Examenkommissioner maa vi have, vi have tænkt derpaa i mange Aar, men nu have vi ikke Personligheder dertil. Jeg er bange